

Mateřská škola Maršovice 81, příspěvková organizace

ŠVP PV

"Pojďme cestou duhovou"

ŠVP PV k 1.9.2024

ŠVP PV byl zpracován podle RVP PV č.j. 32405/2004-22

Vydala Dana Štrynclová
pod jednacím číslem 3/2024

Identifikační údaje

Název předškolního zařízení: Mateřská škola Maršovice 81, příspěvková organizace

Sídlo: Maršovice 81, 468 01

Právní forma: příspěvková organizace

IČO: 70695954

Identifikátor předškolního zařízení: 600 078 001

Předškolní zařízení sdružuje: mateřskou školu, jídelnu mateřské školy

Kapacita mateřské školy: 24 dětí

Kapacita jídelny mateřské školy: 24 jídla

Mateřská škola: celodenní

Provoz mateřské školy: 6:45 – 16:15

Zřizovatel: Obec Maršovice

Sídlo zřizovatele: Maršovice 52, 46801

IČO zřizovatele: 00262471

Obsah

Obecná charakteristika školy	4
Podmínky vzdělávání	5
Věcné podmínky	5
Životospráva.....	5
Psychosociální podmínky.....	5
Organizace vzdělávání	7
Orientační režim dne	7
Den v mateřské škole	7
Řízení mateřské školy	10
Personální a pedagogické zajištění.....	10
Spoluúčast rodičů	10
Děti se speciálními vzdělávacími potřebami.....	11
Individuální vzdělávání	12
Vzdělávání dětí nadaných	13
Vzdělávání dětí od dvou do tří let	14
Evaluační plán	15
Co bude evaluováno?	15
Kdo bude provádět evaluaci?	15
Jak často?.....	15
Jakým způsobem?	16
Na co nesmíme zapomenout?.....	17
Charakteristika vzdělávacího programu	19
Vzdělávací obsah	20
„Cesty za poznáním“	20
„Zdraví a já“	23
„Příroda a její proměny“	26
„Co je nám nejbližší“	28
„Lidové tradice a svátky“	31
„Tematické dny a oslavy“	34
Slavnosti, tradice, akce školy	35
Rámcové cíle vzdělávacího programu	38
Dílčí vzdělávací cíle	38

Realizace dílčích vzdělávacích cílů.....	38
Formy a metody vzdělávání, které jsou v naší mateřské škole uplatňovány	39

Obecná charakteristika školy

Naše jednotřídní Mateřská škola v Maršovicích má bohatou historii. Dle záznamů v kronice byla zřízena v roce 1945 v místní Národní škole, do současné budovy byla slavnostně přestěhována 17. února 1952.

Předností naší současné MŠ je menší kolektiv dětí, přátelské rodinné prostředí a ideální poloha, která umožňuje časté a podnětné vycházky do okolí školy, vybízí k objevování, zkoumání a poznávání přírody ve všech ročních obdobích. Velmi vítané je heterogenní složení třídy, kdy starší děti pomáhají mladším dětem při osvojování různých dovedností, jsou pro ně přirozeným vzorem a mladší děti naopak učí starší kamarády trpělivosti, ohleduplnosti a vzájemnému respektu.

Mateřskou školu navštěvuje zpravidla 24 dětí ve věku od 3 do 6 let. Je to jediné školské zařízení v naší obci. Od 1. 1. 2003 vystupuje jako samostatný právní subjekt, který sdružuje mateřskou školu a školní jídelnu mateřské školy. Provoz školy je od 6:45 do 16:15 hodin.

V roce 2015 prošla MŠ rozsáhlými stavebními úpravami, při kterých byla vyměněna celá střecha, obnoveno podkroví, odizolovány obvodové zdi a zateplena celá budova, včetně nové fasády. V listopadu 2017 byla kompletně zrenovována kuchyň, vybavena novým nerezovým nábytkem a konvektomatem. V podkroví se nachází ložnice dětí, útulné zázemí pro nespavce a toalety. V přízemí MŠ je situována herna s koutky pro rozličné námětové hry a světlá třída s dětskými stoly a židličkami s nabídkou klidnějších her a činností, jídelna s kuchyní, umývárna se záchodky a šatna dětí. Součástí školy je i prostorná zatravněná zahrada se vzrostlými listnatými stromy a keři, v jejich blízkosti je možné pozorovat veverky, drobné živočichy a ptáky. Vzrostlé dřeviny spolu s dřevěnými prvky dětského hřiště z akátového dřeva poskytují příjemná zákoutí pro vzdělávání a hry dětí v průběhu celého roku.

Jsme typem rodinné mateřské školy, kde platí to, že se všichni respektujeme, pomáháme si a dodržujeme daná pravidla. Předškolní období je jedním z nejdůležitějších v životě člověka také proto, že mnohé věci děti zažívají "poprvé." Naší snahou je připravit dětem podnětné prostředí s příjemnou atmosférou tak, aby čas, který společně strávíme, byl naplněn pohodou, radostí, smysluplnými činnostmi, aby děti získaly pocit bezpečí a důvěry v lidi kolem sebe a na „svoji“ školku rády vzpomínaly.

Filozofií a dlouhodobou koncepcí mateřské školy je všestranná výchova dětí s poskytnutím dostatků podnětů pro harmonický rozvoj osobnosti tak, aby se vychovával zdravě sebevědomý, samostatně myslící a v duchu etických hodnot jednající člověk.

Naše MŠ od roku 2017 prošla projekty OP VVV s názvem „Cestou duhovou I., II. a III.“ a "Naše školička je pilná jako včelička". V současnosti jsme zapojeni do evropského projektu OP JAK pod názvem "Duhový most". Jsme letitým členem celostátní sítě mateřských škol "Mrkvička" se zájmem o environmentální výchovu. Také jsme již 5. rokem zapojeni do celonárodního projektu "Děti na startu", který motivuje všechny děti k všestrannosti a radosti z pohybu.

Podmínky vzdělávání

Věcné podmínky

Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku, je průběžně doplňováno a obnovováno, učitelky plně využívají všech pomůcek. Hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky nebo alespoň jejich podstatná část je umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení. Celá mateřská škola je vyzdobena pracemi dětí, které se tak tvůrčím způsobem podílejí na výzdobě interiéru školy.

Životospráva

Naše škola se snaží dítě rozvíjet ve všech oblastech. Nabízíme dětem kvalitní a pestrou stravu s vhodnou skladbou jídelníčku. Seznamujeme děti s celozrnnou stravou, dostávají denně a čerstvé ovoce, zeleninu a dostatek tekutin. Děti do jídla nenutíme, ale snažíme se o to, aby alespoň ochutnaly. Starší děti jedí příborem. Děti vedeme ke správnému stolování a k udržování čistoty při jídle. Dodržujeme intervaly mezi jídly a snažíme se, aby děti měly dostatek času na jídlo. Na tělovýchovnou chvíli si najdeme čas každý den. Všechny děti cvičí pravidelně jednou týdně v sokolovně OÚ v Maršovicích, či každodenně v herně MŠ nebo při pobytu venku. Potřeba odpočinku menších dětí je naplněna denně po obědě v dobře vyvětrané lehárně. Starším dětem s menší potřebou spánku jsou po chvílce klidu na lehátku nabídnuty klidnější hry a činnosti ve vedlejší podkrovní místnosti.

Psychosociální podmínky

Prostředí školy působí vzhledem k velikosti, výzdobě i díky personálu rodinně a útulně. Všichni zaměstnanci školy se snaží, aby se děti a jejich rodiče cítili v mateřské škole dobře a spokojeně, byla zde klidná a příznivá atmosféra. Všichni zaměstnanci respektují individuální potřeby dítěte, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování. Jednají s dětmi nenásilně, přirozeně a citlivě, snaží se navodit atmosféru klidu a pohody. Pedagogové zatěžují děti vždy přiměřeně, v rámci jejich možností, děti mají možnost kdykoliv relaxovat v klidných koutcích třídy. Děti tak nejsou neúměrně zatěžovány, či stresovány spěchem a chvatem.

Podporujeme děti v samostatných pokusech, dostatečně chválíme a pozitivně hodnotíme. Děti mají možnost dokončit činnost (kreslení, úklid hraček, oblékání) ve vlastním tempu. Učitelky respektují identitu a zvyklosti rodiny a přijímají každé dítě takové, jaké je. Vzdělávací nabídku přizpůsobujeme mentalitě předškolního dítěte a jeho potřebám. Je naším zájmem, aby byla dětem tematicky blízká, snadno pochopitelná, přiměřeně náročná.

Všechny děti mají v naší škole stejné možnosti, stejná práva i stejné povinnosti. Nikdo není zvýhodňován či znevýhodňován. Osobní svoboda a volnost dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád. Učíme děti pravidlům soužití, které si samy postupně společně stanovíme. Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi. V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu. Vedeme děti k tomu, aby nejdříve samy hledaly řešení svých problémů mezi sebou, až pak na verbální úrovni učitelky.

Pedagogové se dostatečně věnují vztahům ve třídě (prevence šikany), nenásilně tyto vztahy ovlivňují prosociálním směrem, sami jsou dětem vhodným vzorem.

Pedagogové se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která mu je příjemná, která navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce. Převažují pozitivní hodnocení, pochvaly, podporujeme dítě nebát se pracovat samostatně, důvěřovat si. Nově příchozím dětem nabízíme adaptační režim. Po dohodě s rodiči dle individuálních potřeb jednotlivých dětí, doporučujeme rodičům postupné zvykání jejich dětí na nové prostředí. Děti tak mají dostatek času si přivyknout na nové prostředí.

Organizace vzdělávání

Orientační režim dne

scházení dětí	6,45 – 8,00 hod.
spontánní hra, individuální a skupinové práce	6,45 – 8,45 hod.
povinné předškolní vzdělávání	8,00 – 12,00 hod.
přesnídávka	8,15 – 8,45 hod.
úklid, hygiena	8,45 – 9,00 hod.
ranní kruh	9,00 – 9,15 hod.
hry a činnosti daného projektu, pobyt venku	9,15 – 11,30 hod.
oběd	11,30 – 12,00 hod.
odpočinek, odpolední klidové aktivity	12,30 – 14,00 hod.
svačina	14,15 – 14,45 hod.
odpolední hry a činnosti	14,45 – 16,15 hod.

Den v mateřské škole

Denní program je pružný, umožňuje začleňování, přizpůsobuje se momentální naladění dětí ve skupině, návštěvě rodičů, danému projektu...Nenutí dítě zabráně do hry, aby přešly k jiné činnosti. Časově hlídané je však pravidelné stravování dětí a dostatečný pitný režim, který je k dispozici po celý den v jídelně MŠ.

Scházení dětí:

Děti se zpravidla scházejí do MŠ od 6,45 hod. do 8,00 hod. Je možné se domluvit i na pozdějším příchodu, pokud dítě zatím ještě nezahájilo povinnou předškolní docházku. Rodiče předávají dítě učitelce po převléknutí a po důkladném omytí rukou.

Ranní kruh:

Po přesnídávce a hygieně se děti svolají do ranního kruhu, který je situován v prostoru herny na koberci. Všichni se po kruhu usadí, přivítají se, pozdraví, pohladí. Vzájemné doteky působí pozitivně a odbourávají případné napětí. Vzájemné sdílení je důležitým prvkem pro psychohygienu, pro rozvoj empatických dovedností a posilují sounáležitost mezi všemi dětmi. Přijetí ostatními dětmi napomáhá k vlastnímu sebepřijetí a k rozvoji sebeúcty. Po vzájemném přivítání si děti společně připomenou časové a početní představy, uvolní si mluvidla pomocí logopedické chvilky a poté se seznámí s nabídkou her a činností daného projektu, s centry aktivit, ze kterých si samy vybírají dle momentálního zájmu.

Stravování:

přesnídávka	8,15 – 8,45 hod.
oběd	11,30 – 12,00 hod.
svačina	14,15 – 14,45 hod.

Děti i učitelky se stravují v jídelně. U oběda má každé z dětí v jídelně u stolečku své vlastní místo. Během samoobslužné přesnídávky a odpolední svačiny si děti mohou sednout na

libovolné volné místo u stolečku. V jídelně je vždy připravena čistá pitná voda, kterou si děti samy kdykoliv během dne dle vlastní potřeby nalévají. U svačin si děti vybírají mezi mléčným a zpravidla neslazeným nemléčným nápojem. Každé dítě má možnost jíst svým tempem. Snažíme se, aby čas, který strávíme u jídla, byl pro všechny z nás nestresující, příjemný. Kromě polévky se děti obsluhují samy, hlavní jídlo si odnášejí ke stolu, mladším dětem při sebeobsluze pomáhají učitelky. Použitý jídelní servis odnášejí děti samy na místo pro použité nádoby, s ostatním úklidem pomáhá personál školy. Dopoledne a odpoledne si děti připravují svačinky samy z připravených potravin. Dle aktuální nabídky si mažou pečivo pomazánkou, krájí ovoce či zeleninu, nandávají jogurt do misek. Nakonec si vše po sobě samy uklidí.

Tělovýchovná chvílka:

Patří mezi řízené zdravotně-preventivní aktivity. Tělovýchovné chvílky jsou zařazovány v průběhu celého dne. Mezi dětmi nejoblíbenějšími jsou překážkové dráhy, hravá jóga, pohybové hry, zdravotní cvičení na motivovaná říkadla s využitím různého náčiní. Velký důraz klademe na časté zařazování relaxačních chvil, na zdravotní prospěšnost pohybových aktivit. Snažíme se děti vést cestou „fair play“ k radosti z kolektivního sportování a vyhýbat se tak nezdravé soutěživosti.

Centra aktivit:

S centry aktivit a s jejich pravidly jsou zpravidla děti seznamovány během ranního kruhu. Děti si mohou samy vybírat či přecházet z jednoho centra do druhého dle předem daných pravidel. Paní učitelky jsou průvodci dětí v centrech, stimulují je ke hře i k dalším rozvíjejícím aktivitám. Centra aktivit se tak stávají dílnami, v nichž se dítě samo učí prostřednictvím hry experimentovat či pracovat s různým materiálem. Centra aktivit obměňujeme na přání dětí a s ohledem k tématu vzdělávacího bloku.

Hodnotící kruh:

Po ukončení aktivit daného dne zařazujeme i hodnotící komunitivní kruh, kdy se opět děti sejdou v kruhu a hodnotí činnosti, které je nejvíce zaujaly, co nového se naučily, s kým se jim dobře spolupracovalo, kdo jim pomohl nebo poradil, atd. Při hodnocení jim pomáhá "povídací dřevěná kostka" nebo "karty emocí", pomocí kterých mohou vyjádřit své pocity, které během aktivit prožívaly. Hodnotící komunitivní kruh je důležitým prvkem sebereflexe a umění naslouchat druhému.

Pobyt venku:

Při pěkném počasí bývá většina dopoledních i odpoledních aktivit plánována na pobyt venku. Snažíme se o to, aby se děti na pobyt venku těšily, aby měly čas „ si pohrát“, aby se se zájmem i něčemu novému přiučily. K různým aktivitám využíváme školní zahradu, maršovické hřiště, ale i okolí bohaté na louky a lesy.

Přechody mezi činnostmi:

Při přechodech od jedné nabízené činnosti ke druhé, umožňujeme dětem dostatek času na dokončení vlastní aktivity. Respekt k práci a k projektům, které děti uskutečnily, lze projevit

tím, že jim je dána možnost výběru. Učitelka pomáhá dětem připravit na další činnost. „Pomůžu Ti posbírat kostky“anebo „Já uklidím barvy a Ty štětce.“ Pokud jsou děti některou činností zcela zaujaté, je možné je nechat, aby v ní pokračovaly, či alespoň si ji nechaly rozehranou, aby se k ní později mohly vrátit. Většinou uklízíme rozházené a postavené necháváme.

Spánek, odpočinek:

Odpolední spánek či odpočinek je pro děti velmi potřebný, aby se odreagovaly a uvolnily. Uléhá každý na svém lůžku v pyžamku při čtení pohádky či knížky s příběhem na pokračování, při poslechu relaxační hudby. Některé děti mají však sníženou potřebu spánku, proto jim je umožněno po dohodě s rodiči a za dodržení předem stanovených pravidel vykonávat tiché činnosti v podkrovní místnosti vedle lehárny. „Pracuji tiše, abych nerušil kamarády.“

Odpolední činnosti a aktivity:

Odpoledne si mohou děti vybrat mezi aktivitami k danému projektu či mezi spontánní hrou. V jarních a letních měsících trávíme, co nejvíce času na školní zahradě.

Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou vymezeny v pracovních náplních, se kterými jsou všichni seznámeni.

Ředitelka podporuje spolupráci všech zaměstnanců, vhodně je motivuje a hodnotí, ponechává jim dostatek pravomocí.

Učitelka vypracovává třídní vzdělávací program za spolupráce s ředitelkou.

Při plánování se opírá o předchozí analýzu a využívá zpětnou vazbu.

Kontrolní a evaluační činnosti provádí učitelka, tak i ředitelka.

Odměňování probíhá podle předem stanovených kritérií.

Ředitelka se s ostatními zaměstnanci radí při nákupu vybavení, učebních pomůcek a na pracovních schůzkách společně plánují chod zařízení.

Ředitelka vypracovává ŠVP po konzultaci s učitelkou.

Personální a pedagogické zajištění

Stálými zaměstnanci školy jsou 2 kvalifikované pedagogické pracovnice – ředitelka a učitelka MŠ a 1 učitelka se zkráceným úvazkem 0,29. S finančním příspěvím ESF zaměstnáváme jako další personální podporu k dětem školního asistenta. Rozvrh přímé pedagogické práce všech pedagogů je uzpůsoben tak, aby byla zajištěna optimální pedagogická péče při práci s dětmi, učitelky se překrývají převážně v dopoledním vzdělávacím programu minimálně 2,5 hodiny denně dle předem daného rozvrhu pracovní doby. Provozními pracovníci jsou kuchařka s úvazkem 0,85 a školnice s úvazkem 0,5. Další vzdělávání učitelek probíhá převážně absolvováním předem zvolených seminářů či formou vzájemných návštěv učitelek z jiných MŠ v rámci z projektu EU „Šablony do škol“. Další odborné znalosti si paní učitelky doplňují samostudiem odborných časopisů a knih, ve škole odebíráme Informatorium. Také paní kuchařka se vzdělává na pravidelných školeních VŠJ. Společně se kolektiv účastní společných akcí školy a vytváří všem příjemné rodinné prostředí. Vztahy mezi všemi zaměstnanci jsou na velmi dobré úrovni.

Spoluúčast rodičů

První informace od rodičů získáváme při vstupu dítěte do MŠ formou dotazníku o individuálních potřebách dítěte a na úvodní rodičovské schůzce. V rámci adaptačního období s rodiči co nejvíce komunikujeme a pomáháme dětem ulehčit přechod. Na dobrou

spolupráci s rodiči i dalšími partnery klade naše škola velký důraz. Při přivádění nebo odvádění dítěte má rodič možnost hovořit s učitelkou o všem, co jej v dané problematice zajímá a pokud to není možné, mohou si společně domluvit konzultační schůzku bez přítomnosti ostatních rodičů i dětí. Informace o dění ve škole získávají rodiče formou schůzek, nástěnek v MŠ, psaných zpráv, internetu, rozhovorů s učitelkami. Rodiče se spolupodílejí při organizování akcí: Mikulášská nadílka, Vánoční dílničky, Loučení se školáky. Informace pro rodiče i širokou veřejnost podáváme i prostřednictvím webové stránky Mateřské školy. Spolupracujeme i s dalšími partnery. S PPP v Jablonci nad Nisou spolupracujeme při setkávání rodičů s MŠ na přípravě předškoláků na vstup do ZŠ formou přednášek, workshopů či screeningových vyšetření. Veřejně vystupujeme s dětmi ze ZŠ Janáčkova při Rozsvěcování stromečku na OÚ v Maršovicích, navštěvujeme ukázkové hodiny v ZŠ Janáčkova, Rychnovská a Pivovarská. Pokračujeme v tradici Vítání nových občánků, pro hasiče z Jistebka vyrábíme pro obecní slavnost velkou čarodějnici. S huntířovskou školkou podnikáme i společné výlety, sportovní a kulturní akce. Naši hasiči i z řad rodičů pro děti připravují zajímavé exkurze, podílejí se názornou ukázkou na cvičném poplachu MŠ, pro místní myslivecký spolek sbíráme kaštany pro zimní přikrmování lesní zvěře.

Děti se speciálními vzdělávacími potřebami

Plán pedagogické podpory sestavuje učitelka. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory mezi učiteli s cílem stanovení např. metod práce s dítětem, způsobů kontroly osvojení potřebných dovedností, návyků a postojů. Bude stanoven termín přípravy PLPP a učitel zorganizuje společnou schůzku se zákonnými zástupci dítěte.

V rámci vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje naše škola s PPP v Jablonci nad Nisou a se SPC v Liberci. Pracovníci obou institucí poskytují konzultace podle potřeby.

Zodpovědnou osobou za systém péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami je ředitelka školy. Ředitelka školy pověřuje učitele sestavením PLPP, IVP a komunikací se zákonnými zástupci.

Před přijetím dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami přizpůsobíme podmínky pro vzdělávání k individuálním potřebám daného dítěte.

Zajistíme věcné prostředí, životosprávu, psychosociální klima, organizaci vzdělávání, personální a pedagogické zajištění, spolupráci s rodiči.

Budeme uplatňovat princip diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu.

Zvolíme vhodné organizační činnosti, vhodný obsah, formy i metody vzdělání.

Kvalifikovaně zrealizujeme všechna podpůrná opatření.

Osvojíme si specifické dovednosti odpovídající individuálním potřebám dítěte.

Navážeme úzkou spolupráci se zákonnými zástupci dítěte a Speciálním pedagogickým centrem.

V souladu s právními předpisy snížíme počty dětí ve třídě.

Zabezpečíme přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

U dětí s tělesným postižením můžeme zajistit možnost pohybu v mateřské škole bezbariérovým přístupem pouze v dopoledních hodinách. Po obědě se všechny děti po schodech přemísťují k odpočinku do 1. patra. Pro děti s tělesným postižením zajistíme podmínky a potřebnou pomoc dítěti pro tělesné aktivity, budeme využívat vhodné kompenzační pomůcky.

U dětí se zrakovým postižením zajistíme bezbariérové a bezpečné prostředí, zaměříme se na rozvoj osamostatňování a na sebeobsluhu, budeme dodržovat potřebnou zrakovou hygienu, budeme vytvářet nabídku zvládnutelných aktivit a využívat vhodné kompenzační pomůcky a hračky.

U dětí se sluchovým postižením se zaměříme na osvojení specifických dovedností odpovídající úrovni dítěte, budeme dodržovat sluchovou hygienu, využívat kompenzační pomůcky a vzdělávat ve vhodném komunikačním systému.

U dětí s poruchami pozornosti a vnímání (dětí s poruchou chování a učení) zvýšíme bezpečnostní dohled, zajistíme klidné prostředí a důsledný individuální přístup pedagoga.

U dětí s poruchami řeči zajistíme průběžnou logopedickou péči.

U dětí s autismem zajistíme získání specifických dovedností zaměřených na sebeobsluhu, zajistíme klidné a podnětné prostředí, piktogramy pro dobrou orientaci dítěte v denním režimu školy, zajistíme užívání kompenzačních pomůcek a změnu jiných podmínek pro úspěšné vzdělávání a socializaci dítěte.

U dětí ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí zajistíme rovný přístup při přijímání dětí, předcházení diskriminačního jednání z důvodů etnicity, národní příslušnosti, náboženského vyznání, sociálního či ekonomického statutu, budeme vyvíjet úsilí o odstranění bariér, které by mohly bránit docházce těchto dětí do mateřské školy, budeme usilovat o prostředí přátelské a přijímací, zaměříme se na odbourávání všech projevů rasismu, či diskriminace, povedeme ostatní děti k přijímání odlišností, jako přínosu, poznávání jiných kultur, které nás obohacují, budeme budovat toleranci k odlišnosti, budeme posilovat vědomí obecné lidské rovnosti a sounáležitosti, povedeme ostatní děti ke schopnostem kritického myšlení a objektivního hodnocení a budeme vhodně motivovat rodiče těchto dětí ke spolupráci.

Individuální vzdělávání

Zákonný zástupce dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné, může pro dítě v odůvodněných případech zvolit, že bude individuálně vzděláváno. Má-li být dítě individuálně vzděláváno převážnou část školního roku, je zákonný zástupce dítěte povinen toto oznámení učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku. V průběhu školního roku lze plnit povinnost individuálního předškolního vzdělávání nejdříve ode dne, kdy bylo oznámení o individuálním vzdělávání dítěte doručeno řediteli mateřské školy, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání. Oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání dítěte musí obsahovat:

- a) jméno, popřípadě jména, a příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte,
- b) uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno,
- c) důvody pro individuální vzdělávání dítěte.

Mateřská škola ověří úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a případně doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání.

Vzdělávání dětí nadaných

Při vzdělávání dětí v naší mateřské škole vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit předkládány činnosti, které umožňují tento potenciál projevit a v co největší míře využít. Nečekáme na potvrzení a identifikaci nadání, či mimořádného nadání, podporujeme všechny projevy a známky nadání. Dětem, které projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činnosti smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely. V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, zejména v situacích vyžadujících značnou spolupráci a koordinaci s rodiči dětí, zpracováváme plán pedagogické podpory.

Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Do doby než vyšetření proběhne a škole je školským poradenským zařízením doručeno doporučení ke vzdělávání dítěte, postupujeme při vzdělávání takového dítěte zpravidla podle PLPP. Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením.

Vzdělávání dětí od dvou do tří let

V závislosti na kapacitě školy může ředitelka přijmout i děti mladší tří let, pokud jsou děti již samostatné při stravování, udržují čistotu bez plen, zvládnou se na delší dobu odloučit od rodičů. Ředitelka přizpůsobuje podmínky školy ke vzdělávání takto malých dětí dle platné legislativy.

V naší MŠ můžeme dvouletým dětem nabídnout dostatečné množství podnětných a bezpečných hraček. Z důvodu bezpečnosti jsme naopak umístili z dosahu nevhodné hračky pro mladší děti. Zajistili jsme více uzavíratelných skříněk. Dále stále doladujeme nezbytný dostatečný prostor pro volný pohyb a možnost odpočinku, dostatečné zázemí pro zajištění hygieny, prostor pro náhradní oblečení a hygienické potřeby. Režim dne je upraven tak, aby respektoval potřeby dětí (dostatek času na jídlo, spánek, bezpečnost při pobytu venku.) Přizpůsobujeme podmínky pro adaptaci dítěte podle individuálních potřeb, například umožněním používat speciální potřeby pro pocit bezpečí a jistoty. Snažíme se, aby byl přístup učitelky k dítěti laskavý, pozitivní, podnětný a vedl k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

Evaluační plán

Je nedílnou součástí ŠVP, umožňuje systematické, průběžné vyhodnocování vzdělávacích činností, situací a podmínek vzdělávání realizovaných uvnitř mateřské školy. Cílem je poskytnutí zpětné vazby o kvalitě práce, poznatků získaných průběžným vyhodnocováním, jež by měly sloužit k optimalizaci a zlepšování vzdělávacího procesu a podmínek, za nichž vzdělávání probíhá.

Co bude evaluováno?

Oblast pedagogická:

- program – soulad ŠVP(TVP) a RVP
- podmínky pro výchovu a vzdělávání
- průběh vzdělávání (spontánní a řízené činnosti, přínos, rámcové cíle, formy a metody práce, reakce dětí)
- integrované bloky
- třída dětí
- jednotlivé děti
- sebehodnocení

Oblast administrativní a provozní:

- řízení lidských zdrojů
- hospodaření s prostředky
- hospodaření s majetkem
- vztah s partnery
- bezpečnost a pořádek
- stravování

Kdo bude provádět evaluaci?

- oblast pedagogická: Dana Štrynclová, Pavlína Nováková
- oblast administrativní a provozní: Dana Štrynclová

Jak často?

Oblast pedagogická:

- **každodenně** – vyhodnocení pedagogické práce (přehled výchovné práce s poznámkami, co bylo přínosem, co jim pomohlo dostat se „o krůček dál“, které kompetence byly rozvíjeny)
- **po ukončení tematické části** (záznamové listy se sběrem informací pro evaluaci)
- **průběžně** (záznamy o dětech, grafické zaznamenávání stop v RVP-specifické cíle)
- **jedenkrát ročně** - sebehodnocení

Jakým způsobem?

Evaluace s obecnými cíli:

Kdykoliv v průběhu dne při práci s dětmi si klademe následující otázky a operativně korigujeme své působení k požadované kvalitě:

„Co se právě teď dítě učí?“

„S jakou hodnotou se právě teď setkává?“

„Jaký má právě teď dítě prostor pro samostatnost a možnost ovlivnit situaci, ve které se nachází?“

Evaluace se specifickými cíli:

Po ukončení týdenního či několikátýdenního tematického bloku vyplňujeme předtištěné záznamové listy.

Pro lepší kontrolu a přehlednost průběžně graficky zaznamenáváme stopy do RVP, kterými označujeme již splněné dílčí specifické cíle RVP. Operativně vybíráme aktivity, při kterých nezůstane žádný dílčí cíl opomněn.

Evaluace konkretizovaných výstupů RVP PV:

Záznamy o dětech provádíme průběžně do jejich záznamových listů a dle potřeby aktuálně zařazujeme aktivity, které pomohou k osvojení daného výstupu.

Portfolia:

Pro prokazatelné sledování pokroků každého dítěte vedeme „portfolia,“ do kterých zaznamenáváme důležité vývojové mezníky dítěte a ukládáme jeho výpovědní práce či dokumenty.

Zápis do přehledu výchovné práce:

Denní poznámky: co bylo přínosem, co dětem pomohlo se dostat „o krůček dál“, naplňování kompetencí.

Komunitivní kruh:

Často zařazujeme i hodnotící komunitivní kruh, ve kterém si navzájem sdělujeme vše, co nás v uplynulém čase nejvíce zaujalo, co se nám povedlo, s kým se nám dobře spolupracovalo nebo s čím se chceme s ostatními kamarády podělit.

Záznamy o dětech:

Pokroky u všech dětí průběžně zaznamenáváme do "Záznamového listu dítěte". Pro připravenost 5-6 letých dětí pro vstup do ZŠ využíváme publikaci od Brigitte Sindelarové „Předcházíme poruchám učení,“ kde na základě individuálního cvičení můžeme objektivně posoudit úroveň schopností pro budoucí výuku čtení, psaní, počítání. Na základě výsledků těchto cvičení nabízíme dětem aktivity, které pomohou nedostatečné základy posílit. Výsledky jednotlivých úkolů zaznamenáváme do grafického znázornění stromu, který nám symbolizuje úroveň a vyváženost již nabytých vědomostí a schopností.

Porady se zaměstnanci MŠ:

Uskutečňujeme pravidelně při zahájení školního roku, dále dle potřeb zaměstnanců školy, či v důsledku organizačních změn. Zápisy z porad vedeme v dokumentaci školy.

Kronika MŠ:

Výjimečnou výpovědní hodnotu má i kronika MŠ, do které se zapisují důležité informace či zajímavosti, se kterými jsme se setkaly v průběhu celého školního roku: Počet zapsaných dětí, věková skladba, personální obsazení, slavnosti a akce školy, materiální vybavení školy, společné foto dětí a zaměstnanců MŠ...

Schůzky s rodiči, společná posezení, dotazníky:

Schůzky s rodiči jsou zpravidla svolávány pravidelně při zahájení školního roku, na počátku května a dále dle potřeb rodičů a školy. Pro získávání zpětné vazby od rodičů využíváme také společná posezení: např. u ohýnku na zahradě školy, o Vánocích. Sdělujeme si nejsilnější zážitky dětí, které nás motivují k další společné práci. Dotazníky o dítěti vyplňované rodiči převážně při přijetí dítěte do MŠ jsou zakládány do portfolií.

Na co nesmíme zapomenout?

Cíle vzdělávání

- sledovat, jestli cíle, záměry či výstupy, které jsme si stanovili, jsou v souladu s RVP a nepřinášejí zvýšená rizika, upravovat podle zjištěných skutečností
- zvažovat, jestli cíle jsou stále aktuální, pokud ne, hledat způsoby, jak je upravit
- průběžně sledovat naplňování obecných cílů
- kontrolovat, je-li naše vzdělávací nabídka v souladu s dílčími cíli, a jestli neopomíjíme některou vzdělávací oblast

Obsah vzdělávání

- sledovat, je-li obsah vzdělávání v souladu s obsahovou nabídkou RVP a nezasahuje do oblastí rizik
- sledovat, má-li obsah vzdělávací koncepci, je-li smysluplným a propojeným celkem
- sledovat, jsou-li témata dětem srozumitelná, blízká a smysluplná, jestli je zajímají či mají potřebu se jimi zabývat, pokud ne, upravit či změnit tematickou nabídku

- zamýšlet se nad tím, zda je charakteristika jednotlivých bloků funkční, zda nekomplikuje plánování a realizaci činností

Výsledky vzdělávání

- sledovat individuální pokroky jednotlivých dětí a tomu přizpůsobovat vzdělávací nabídku (výrazné informace o posunu dětí zaznamenávat, podporovat a rozvíjet silné stránky dítěte, je-li posun minimální, hledat cesty, jak dítěti pomoci)
- sledovat, jsou-li u dítěte naplňovány kompetence ze všech oblastí RVP
- sledovat v rámci třídy, jestli se daří naplňovat výstupy, které jsme si nadefinovali

Vzdělávací proces

- kontrolovat interakci s dítětem podle stanovených zásad
- sledovat funkčnost pravidel vytvořených spolu s dětmi, hledat cesty, jak je co nejefektivněji dodržovat
- pracovat průběžně se zpětnou vazbou od dětí

Charakteristika vzdělávacího programu

Filozofií a dlouhodobou koncepcí mateřské školy je všestranná výchova dětí s poskytnutím dostatků podnětů pro harmonický rozvoj osobnosti tak, aby se vychovával zdravě sebevědomý, samostatně myslící a v duchu etických hodnot jednající člověk.

Pojďme cestou duhovou
vzhůru modrou oblohou
najít klíče kouzelné
od každé brány tajemné.

Chytíme se za ruce
a s radostí u srdce
přes duhový most
najdem štěstí dost!

Pojďme cestou duhovou
vzhůru modrou oblohou
pozdravit Slunce, Měsíc, Zemi,
s kamarády dobře je mi.

ŠVP „Pojďme cestou duhovou“ vychází z bezprostředního života dětí, co nejvíce využívá prožitkového učení s nenásilnou a milou motivací.

Tvoří jej šest integrovaných bloků v barvách duhy "Cesty za poznáním", "Zdraví a já", "Příroda a její proměny", "Co je nám nejbližší", "Lidové tradice a svátky" a "Tematické dny a oslavy", které v průběhu roku naplňují všechny rámcové cíle RVP PV.

Při realizaci jednotlivých bloků získávají děti základy klíčových kompetencí k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, činnostní a občanské.

Jednotlivé bloky jsou rozpracované do střednědobých tematických celků, které mohou být týdenní i několikátýdenní, přizpůsobují se momentálnímu zájmu a naladění dětí ve skupině.

Tyto celky se navzájem prolínají, navazují na sebe a vzájemně se doplňují.

Tříletý ŠVP „Pojďme cestou duhovou“ je vodítkem pro vytvoření ročního vzdělávacího programu pro danou skupinu dětí.

Na každý školní rok je sestaven program s novým názvem, např. "Rok se Sisinkou", Název programu odkrývá jméno nového pohádkového hrdiny, jež s námi ve školce prožije celý rok.

V průběhu roku spolu s dětmi zažívá dětské radosti, trápení, hraje si, ale také se učí pracovat a poznávat svět kolem sebe, společně s dětmi hledá „klíče kouzelné od každé brány tajemné“.

Na začátku školního roku je jejich nový kamarád např. čivava Sisinka zatím ještě „mládě“, s dětmi poznává svět, hraje si, roste.

Na konci roku je již o mnoho zkušenější a moudřejší, stejně tak jako naše děti.

Mezi oblíbeným pohádkovým kamarádem a dětmi v průběhu roku většinou vznikne silné pouto, proto jsme rádi, že s námi ve školce může zůstat i v následujícím školním roce společně s novým kamarádem. Děti na své přátele nezapomínají. A to je moc krásné!

Koho asi poznají v tomto roce?

Vzdělávací obsah

„Cesty za poznáním“

Charakteristika bloku:

Seznamování dětí s řečí pomocí pohádek a příběhů, vytváření jejich pozitivního vztahu ke knize, umění. Rozvíjení vyjadřování dětí, jejich představivosti a fantazie. Seznamování dětí s pravidly chování ve třídě. Uvádění dětí do světa pohádek a tvořivé vyjádření jejich prožitků.

Záměry pedagoga:

Zdokonalovat dovednosti dětí z oblasti hrubé a jemné motoriky.
Rozvíjet jazykové a řečové schopnosti dětí a jejich kultivovaný projev.
Vést děti k osvojování některých poznatků a dovedností předcházejících čtení a psaní.
Vytvářet pozitivní vztah dětí ke knize, k divadlu.
Rozvíjet schopnosti a dovednosti dětí vyjádřit získané dojmy a prožitky.
Rozvíjet kooperativní dovednosti mezi dětmi.
Seznamovat děti se světem umění.
Umožnit dětem poznávání jiných kultur.

Vzdělávací nabídka:

Návštěva kulturních stánků v Městském divadle a Eurocentru
Návštěva ZŠ Pivovarská, Janáčkova, Rychnovská
Návštěva obecní a městské knihovny v Jablonci nad Nisou
Projekt ve spolupráci s rodiči „Čteme s naším pohádkovým hrdinou“
Projekt " Babička Hanka čte dětem"
Návštěva jarmarečku MŠ Zásada
Návštěva drikety Korálek
Návštěva dopravního hřiště
Vycházky do okolí, pozorování přírody
Vyprávění a četba příběhů a pohádek
Činnosti pro předmatematickou a předčtenářskou gramotnost
Dramatizace pohádky
Řešení myšlenkových a praktických problémů
Hry námětové, didaktické, spontánní, společenské
Prohlížení knížek a časopisů
Nácvik písniček, básní a říkadel na daná témata
Experimenty s materiály
Hry k tématu
Návštěva planetária
Projektové dny v MŠ
Manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
Malování, kreslení, tvoření
Cesta lesem pohádek
Divadelní představení, dramatizace
Výlety, exkurze (muzeum apod.)
Posloupnost obrázků v časové ose

Třídění podle různých pokynů (barvy, nadřazené, podřazené, téma apod.)

Centra aktivit

Vyprávění a četba pohádek a příběhů

Práce s robotickou hračkou

KNIHA

Hrajeme divadlo

Moje oblíbená pohádková postava

Knihy můj společník

Co najdeme v knížkách

Do pohádky za zvířátky

PRÁCE

Povolání

Bez práce nejsou koláče

Jak to chodí v obchodě

Do drikety za tradicí a korálky

CESTOVÁNÍ

Život ve městě

Dopravní prostředky

Pravidla silničního provozu

Cesta do pravěku

Pojedeme na výlet

Hrajeme si na školu

Poznáváme naši obec

VESMÍR

Planeta Země

Sluneční soustava

Raketou do vesmíru

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

Zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc).

Osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi.

Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí.

Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole.

Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory.

Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je.

Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného.

Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
Zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou
či dramatickou improvizací apod.)

Klíčové kompetence dítěte ukončující předškolní vzdělávání:

Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům.

Dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim.

Chápe, že se může o tom, co udělá rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá.

Zajímá se o druhé, i o to, co se děje kolem, je otevřené aktuálnímu dění.

Vnímá umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchá, sleduje se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotí svoje zážitky (umí říci, co bylo zajímavé, co jej zaujalo).

Ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit, má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku.

Chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky.

Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon apod.)

Užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích.

„Zdraví a já“

Charakteristika bloku:

Rozvíjení fyzické a psychické zdatnosti dětí, získávání nových poznatků o těle a zdraví, vytváření základů pro zdravé životní návyky.

Záměry pedagoga:

Rozvíjet a posilovat fyzickou a psychickou zdatnost dětí.
Umožnit dětem získat poznatky o lidském těle a zdraví
Podporovat u dětí rozvoj užívání smyslů.
Vést děti k osvojování praktických dovedností v péči o své zdraví.
Vytvářet u dětí zdravé životní postoje a návyky.

SPORT

Zimní a letní sporty
Hýbeme se pro zdraví

ZDRAVÍ

Vitamíny
Doktorů se nebojíme
Co škodí zdraví
Oblékání a otužování
Zdravé a nezdravé potraviny
Integrovaný záchranný systém
Pomáhat a chránit

LIDSKÉ TĚLO

I když stejně vypadáme, každý jinou barvu máme
Poznáváme svoje tělo
Každý z nás je jedinečný
Moje tělo a smysly
Úcta ke stáří
Když se narodíme

HYGIENA

Pečujeme o své tělo
Nebezpeční mikrobi
Čistota půl zdraví

Vzdělávací nabídka:

Vycházky a pobyt venku za každého počasí
Každodenní tělovýchovné chvílky
1. pomoc v MŠ aneb „Doktorů se nebojíme“
Exkurze - hasiči, policie, ČČK, cvičný poplach "hoří"
Zdravý zoubek a čištění zubů
Olympiáda v MŠ
Děti na startu
Tělocvičné chvílky, bloky, pohybové hry
Taneční činnosti
Jízda na koloběžkách
Sportovní hry venku v přírodě
Nácvik básniček na dané téma
Nácvik písniček na dané téma
Modelování z různých materiálů

Kreslení, malování (různými technikami)
Grafomotorika
Poznávání a pojmenovávání barev
Hry volné, námětové, konstruktivní, didaktické
Činnosti na zrakovou a sluchovou percepci
Projektové dny v MŠ – sportovní hry

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově.

Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad.

Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené.

Vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.

Uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky).

Vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení.

Respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti.

Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)

Zachovávat správné držení těla.

Zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku).

Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou.

Vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu.

Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem.

Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)

Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)

Zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)

Pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem.

Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých.

Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy.

Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají).

Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené.

Klíčové kompetence dítěte ukončující předškolní vzdělávání:

Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit.

Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky.

Uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu.

Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých.

Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, snaží se podle toho chovat.

Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.

Spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti;

Projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost.

„Příroda a její proměny“

Charakteristika bloku:

Osvojování si nových poznatků z oblasti živé a neživé přírody. Vytváření správných životních postojů k přírodě.

Záměry pedagoga:

Rozvíjet u dětí užívání všech smyslů.

Vytvářet zdravé životní postoje.

Umožnit dětem osvojovat si nové poznatky z oblasti živé a neživé přírody.

Vytvářet u dětí základy pro práci s informacemi.

Rozvíjet schopnosti dětí vytvářet citové vztahy.

Seznamovat děti s pravidly chování.

JARO

Pro jedno kvítí slunko nesvíí

Jaro se probouzí

Tůňky a studánky

Jaro a mlád'átka

Počasí a jeho proměny

Za tajemstvím stromů

Zoologická zahrada

Zvířata na farmě a statku

LÉTO

Vodní hrátky

Co najdeme v trávě

Koloběh vody

Za vůní bylinek

Kouzelná věda

Motýlí kouzla

Včeličky a med

PODZIM

Co vykouzlí podzim

Do lesa nejen na houby

Na kompostu

Listy a plody

Papíroví draci

Třídíme odpad

ZIMA

Zima v bílém šatě

Stopy zvířat

Ptáci v zimě

Kdo žije v lese

Pes přítel člověka

Přírodní živly

Vzdělávací nabídka:

Výpravy do přírody s ekologickým programem

Návštěvy zvířecích farem

Třídění odpadů

Sběr kaštanů pro myslivecký spolek

Péče o školní zahradu – pletí, hrabání, kompostování

Prožitkové environmentální programy v MŠ a v blízkém okolí

Projekt „O keřích v keřích“

Experimenty a pokusy „Kouzelná věda“

Hrátky s vodou

O lese v lese ve spolupráci s lesním metodikem

Poznávání plodů lesa, sběr plodů
Hry s přírodninami
Pouštění draků
Vycházky do okolí, pozorování přírody
Projektový den v MŠ – environmentální výuka

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

Všímat si změn a dění v nejbližším okolí.

Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole.

Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí.

Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.) uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými.

Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí)

Motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností

Konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)

Spolupracovat s ostatními.

Být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem.

Klíčové kompetence dítěte ukončující předškolní vzdělávání:

Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije.

Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem.

Řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého.

Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci.

Odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem.

Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit.

Soustředěně pozoruje, zkoumá, oblevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů.

„Co je nám nejbližší“

Charakteristika bloku:

Poznávání a pojmenování věcí kolem nás i z nejbližšího okolí dítěte, jako je prostředí školy, třídy a rodiny. Vytváření citových pout dítěte ke svému okolí, rozvíjení vzájemných vztahů mezi dětmi navzájem, mezi dětmi a dospělými, mezi dětmi a rodiči, mezi dětmi a zaměstnanci mateřské školy. Utváření vztahu k životnímu prostředí v okolí školy a domova s důrazem na ekologii.

Záměry pedagoga:

Podporovat duševní pohodu dětí a jejich psychickou zdatnost.
Rozvíjet u nich poznávací schopnosti a city
Rozvíjet řečové, jazykové a komunikativní schopnosti a dovednosti dětí.
Podporovat u dětí vytváření vzájemných vztahů, posilovat je a kultivovat.
Seznamovat děti s okolním světem, vytvářet pozitivní vztahy.

TO JSEM JÁ

To jsem já
Co už umím
Čím bych jednou mohl být
Já jsem muzikant

MOJE RODINA

Moje maminka
Moje rodina
Domácí mazlíček
Doma je doma
Vzpomínka na prázdniny

KAMARÁDI

Kluci, holky, jdeme do školky
Naše ctnosti
Pravidla v naší školce
Etiketa stolování
Můj kamarád

Vzdělávací nabídka:

Denní režim a rituály v MŠ
Řízené i spontánní hry dětí
Komunitivní kruh
Narozeninový rituál
Portfólium dítěte
Spolupodílení se na výzdobě MŠ
Vytváření společných pravidel v MŠ
Společné akce MŠ, rodiny a kamarádů MŠ
Logopedické chvílky
Námětové hry
Dílňičky pro školáky
Švédský stůl v MŠ
Dramatizace pohádek
Hry se zpěvem
Sebeobsluha v každodenních činnostech

Projektový den v MŠ – kreativní a tvořivé činnosti

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)

Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat.

Chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé.

Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti.

Vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí).

Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus.)

Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí.)

Navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho.

Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad.

Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství.

Odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná.

Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je.

Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla.

Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je.

Rozhodovat o svých činnostech.

Ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování.

Vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.

Uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky).

Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky.

Respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti.

Zorganizovat hru.

Zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Klíčové kompetence dítěte ukončující předškolní vzdělávání:

Učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění.

Řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost.

Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedou k cíli), a řešení, která jsou nefunkční; dokáže mezi nimi volit.

Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog.

Učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat.

Komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou.

„Lidové tradice a svátky“

Charakteristika bloku:

Aktivní pomoc a spoluúčast dětí při přípravách a výzdobě třídy i školy u příležitosti různých svátků a oslav. Seznamování dětí se zvyky a tradicemi. Podporování estetické a tvůrčí aktivity dětí na základě jejich prožitků, a to ve spolupráci s rodinou s posilováním a prohlubováním citů a citových vazeb ke škole i k rodině.

Záměry pedagoga:

Vést děti učit se formovat, posilovat vzájemné vztahy, vytvářet pohodu a pěkné prostředí. Rozvíjet u dětí jazykové schopnosti produktivní (výslovnost, vytváření pojmů, mluvní projev, vyjadřování).

Vytvářet pozitivní vztah dětí k činnostem, posilovat u nich zvědavost, zájem, radost z objevování nového.

Umožnit dětem poznávat sám sebe, posilovat sebedůvěru, samostatnost, rozvíjet u nich sebeovládání.

Učit děti citové vazby vytvářet, rozvíjet a prožívat.

JARO

Čáry máry
Hody hody doprovody
Maminky mají svátek
Velikonoční zajíček

PODZIM

Někdo tady straší
My se čerta nebojíme
Martin na bílém koni

LÉTO

Loučíme se se školáky
Den dětí

ZIMA

Těšíme se na vánoce
Až zazvoní zvoneček
My tři králové jdeme k Vám

Vzdělávací nabídka:

Tříkrálová tradice
Vánoční dílničky
Vítání nových občánků
Velikonoční tradice a zvyky
Slavnostní rozsvěcování stromečku
Svatomartinské tradice
Dušičky, památka zesnulých
Advent a jeho tradice
Zdobení májky
Pálení čarodějnic
Loučení se školáky

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.

Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat.

Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody.

Vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí).

Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti).

Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí.

Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo.)

Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus).

Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.

Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky.

Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného.

Vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení.

Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním.

Zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Klíčové kompetence dítěte ukončující předškolní vzdělávání:

Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno se dobrat k výsledkům.

Je schopno chápat, že lidé jsou různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout.

Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce a úsilí druhých.

Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí.

Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím.

Dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit; při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy.

„Tematické dny a oslavy“

Charakteristika bloku:

Je shodná s tematickým blokem „Lidové tradice a svátky“, jen s tím rozdílem, že tento blok se týká pouze jednodenních tematických dnů či oslav.

TÉMATICKÉ DNY

Den strašidel, strašidýlek a bubáků
Možná přijde Mikuláš
Po stopách velikonočního zajíčka
Podzimní den
Den u indiánů
Stopovaná s Večerníčkem
Vánoční nadílka
Den pohádkových strašidel a bubáků
Den čarodějnic
Den otevřených dveří

OSLAVY

Karneval
Slavíme Den dětí
Těšíme se na jarmareček
Loučení se školáky
Vítání nových občánků Maršovic
Stopovaná pro maminky k svátku
Zdobení vánočního stromu
Zdobení májky
Den otců

Vzdělávací nabídka:

Tradice Sv. Barbory
Mikulášská nadílka
Karneval
Sportovní hry v MŠ
Den dětí
Loučení se školáky
Vítání občánků
Návštěvy
Tematické dny (Ušatý, Brejličkový, Černobílý...)
Vánoční dílničky
Slavnostní rozsvěcování stromečku
Zdobení májky
Pálení čarodějnic
Loučení se školáky
Den otevřených dveří
Setkání s rodiči, akce pro rodiče
Posezení pro maršovické babičky a dědečky s pohádkou

Očekávané výstupy jsou shodné s lidovými tradicemi a svátky.

Slavnosti, tradice, akce školy

Divadlo:

2x za rok s dětmi navštívíme divadelní představení v Městském divadle v Jablonci nad Nisou nebo nás ve školce navštíví divadélko malých forem.

Dílňičky pro školáky:

Probíhají jednou týdně v odpoledních hodinách s 5-6letými dětmi. Pracují s robotickou hračkou, procvičují se v grafomotorice, předmatematických a předčtenářských dovednostech, zrakovém a sluchovém vnímání, rozvíjejí si pracovní dovednosti a aktivity na rozvíjení obou hemisfér. Děti se seznamují s různými výtvarnými technikami, pracují s různým výtvarným materiálem, rozvíjí svou fantazii a estetické cítění.

Knihovna:

Alespoň 1x ročně navštěvujeme dětské oddělení Městské knihovny v Jablonci či v Maršovcích.

Návštěva v ZŠ:

Zpravidla v jarních měsících všechny naše děti zhlédnou ukázkovou hodinu v 1. třídě ZŠ Janáčkova, či Rychnovská.

Slavnostní rozsvěcování stromečku:

Probíhá ve spolupráci s OÚ a s dětmi z kroužku dobrovolných hasičů, kdy děti společně s ostatními veřejně vystoupí s vánočním programem u slavnostně rozsvíceného vánočního stromečku.

Vánoční dílničky:

Probíhají již tradičně v odpoledních hodinách v MŠ před Vánocemi. Rodiče s dětmi se učí novým výtvarným technikám, zdobí vánoční perníčky, společně zpívají a poslouchají vánoční koledy za doprovodu kytary.

Karneval:

Dopoledne v MŠ je plné soutěží, her, tance a masek.

Po stopách velikonočního zajíčka:

Tradiční oblíbená velikonoční stopovaná s hledáním obřích kraslic s překvapením.

Pálení čarodějnic:

Tradice je založena na společné výrobě čarodějnice v nadživotní velikosti. Dobrovolní hasiči zajišťují slavnostní zapálení hranice s čarodějnicí, na kterou se přijdou podívat lidé z blízkého i vzdálenějšího okolí.

Hry všestrannosti:

V průběhu celého roku se připravujeme na jarní sportovní hry, které probíhají v sokolovně v Železném Brodě. Setkají se tu šestičlenné týmy z různých škol a školek v 8-10 sportovních disciplínách, které vedou malé sportovce k všestrannosti a radosti z pohybu. Všechny děti dostanou ocenění a malou drobnost. U nás se her zúčastňují všechny děti.

Výlety:

Každoročně uskutečňujeme nejméně 2 výlety s ekologickým programem do vzdálenějšího okolí MŠ. Oblíbenými místy jsou: Český ráj, Jizerské hory, Liberec...

Exkurze:

Při seznamování s okolím naší MŠ se rádi podíváme do místních provozoven, skláren či podniků. Pěkný program pro nás pravidelně připravují místní dobrovolní hasiči, policie ČR či ČČK s programem „Doktorů se nebojíme.“

Den dětí:

Den plný milých překvapení zakončený slavnostním obědem.

Loučení se školáky:

Probíhá ve spolupráci s rodiči a se zřizovatelem. Slavnostní dekorování a rozloučení s dětmi, které po prázdninách odcházejí do ZŠ. Odpoledne plné her, pohádkových písniček, ve kterých se představí všechny naše děti ve společném představení pro rodiče, bývalé děti naší MŠ a přátele školy. Rodiče předškoláků připravují pro všechny přítomné děti zábavná pohádková stanoviště s úkoly.

Vítání občánků:

Letitá tradice, při které jsou v naší MŠ přivítáni čerstvě narození občánci Maršovic. Naše děti všem přítomným zazpívají či zahrají divadelní představení.

Tematické dny:

Předem plánované tematické dny, kdy se již ráno ve školce scházíme převlečení podle daného návrhu, plníme zajímavé úkoly, hrajeme tematické hry... (např. Loučení s létem, Den mimozemšťanů, Den indiánů...)

Děti na startu:

1x týdně navštěvujeme kinosál OÚ a cvičíme pod vedením proškolených učitelek, trenérek celorepublikového projektu "Děti na startu". Děti se seznamují se základy atletiky, gymnastiky, s hrami pro rozvoj síly, vytrvalosti, rychlosti a koordinace a s míčovými hrami.

Projektové dny:

Projektový den vede zpravidla zkušený odborník z praxe ve spolupráci s ostatními pedagogy. V průběhu dne se děti blíže seznamují hravou formou s různými zajímavými oblastmi života kolem nás. (např. Čtvero ročních období, Hrátky s kamínky, Motýlí kouzla...)

Rámcové cíle vzdělávacího programu

Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání (co se dítě v dané činnosti učí, jak se rozvíjí).

Osvojení základních hodnot, na nichž je založena naše společnost (s jakou morální hodnotou se v dané činnosti setkává).

Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí (jak dítě v dané činnosti ovlivňuje chod věcí a jak je vedeno k samostatnosti).

Dílčí vzdělávací cíle

Vycházíme z přirozených dětských potřeb a respektování individuality dětské osobnosti. V edukačním procesu rozvíjíme smyslové vnímání dětí, získávání nových poznatků prožitkovým učením, podporování rozvoje jejich vzdělávacích dovedností a povzbuzování v dalším poznávání a učení. Posilujeme a kultivujeme osobnost dítěte, přirozeným způsobem je seznamujeme s místními tradicemi a zvyky běžnými v jeho prostředí.

Realizace dílčích vzdělávacích cílů

Konkrétní cíle a vzdělávací nabídka se v mateřské škole postupně formuluje na základě potřeb dětí.

Děti se nemohou efektivně učit, pokud nejsou uspokojeny jejich přirozené lidské potřeby a cítí se svým způsobem ohroženy.

Fyziologické potřeby: Usilujeme o osobní rozvoj každého dítěte podle jeho základních fyziologických potřeb – správná životospráva, odpovídající pitný režim, zdravý životní styl plný přirozeného pohybu a pobytu na čerstvém vzduchu. Vytváříme dětem prostor, čas a prostředky pro spontánní hru, klidové, pohybové a tvůrčí zóny, dostatek odpočinku podle potřeb dětí, otužování.

Potřeba bezpečí: Udržujeme rytmický řád školy, rámcová pravidla uspořádání dne. Posilujeme sebedůvěru dítěte. Snažíme se sladit potřebu svobody a řádu, stanovit pravidla společného soužití, dodržovat zavedené rituály. Pro všechny děti, ale především pro nové, se snažíme o vytvoření sociálního klimatu na základě vztahů důvěry, úcty, empatie, solidarity a spolupráce.

Potřeba sounáležitosti: Rozvíjíme vztah náklonnosti, lásky, důvěry, úcty a empatie mezi dětmi a učitelkami, které v mateřské škole pracují. Potřebu spolupráce ve skupině, potřebu patřit do kolektivu, školy, do své obce. Potřebu podílet se na jejich rozvoji, spoluvytvářet klima školy i obce. Být hrdý na to, kam patřím, na čem se podílím svojí činností, jaké pro své okolí vytvářím hodnoty.

Potřeba uznání: Posilujeme dětskou sebedůvěru, nebát se říct svůj názor, prosazovat své řešení, navozování kladných emočních stavů a vyhledávání přirozených příležitostí ke cvičení odolnosti, respektování pedagogických zásad, povzbuzování nesmělých dětí, pozitivní hodnocení každého, kdo pracuje na úrovni osobního maxima. Podporujeme u dětí iniciativu, tvořivost, fantazii a estetické cítění.

Potřeba seberealizace: Snažíme se uspokojovat přirozené každodenní potřeby dětí s ohledem na jejich věkové zvláštnosti, vytvářet prostor, poskytovat čas a prostředky pro spontánní hru, preferovat prožitkové učení, použít vlastní experiment, pokus, nechat dětem možnost vlastní

volby a rozhodování, aby se dítě samo realizovalo. Předkládat dětem nové hry, materiály a hračky, nechat dětem možnost svobodné volby, při výběru činností a aktivit.

Formy a metody vzdělávání, které jsou v naší mateřské škole uplatňovány

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne v mateřské škole vyskytnou. Děti se převážně učí nápodobou, v souvislostech, všemi smysly, přímou zkušeností v přirozeném prostředí. Své místo mají a vyváženým poměrem se ve vzdělávací nabídce vyskytují činnosti didakticky a cíleně řízené, spontánní, individuální, skupinové. Učitelka tak může pružně reagovat na momentální potřeby dětí. Celý výchovně-vzdělávací proces doprovází respektující přístup pedagogů. Důraz je kladen nejen na rozvoj intelektu dětí, ale i citů, estetických postojů a pracovních návyků. Pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělávání, mají včas připraven dostatečný počet pomůcek, činnosti plánují tak, aby vycházely z potřeb a zájmů dětí a vyhovovaly jejich individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem.

Základní formou vzdělávání je hra a zájmové činnosti pro děti. Povzbuzují aktivní zájem v dítěti a chuť dívat se kolem sebe, vnímat přírodu, naslouchat a objevovat. Využíváme **hry námětové, didaktické, pohybové, konstruktivní, dramatické a smyslové.**

Specifickou formou vzdělávání představuje pro mateřskou školu didaktický styl s nabídkou:

Spontánní – různé hry se vzdělávací tematikou

Řízené – poznávací bloky, cvičební bloky, záměrné získávání poznatků, didakticky zacílené činnosti záměrné a spontánní

Částečně řízené – různé druhy her

Pedagog je dětem nabízí ve vyváženém poměru. Jsou založeny na aktivní účasti dítěte omezující přijímání hotových poznatků, probíhají zpravidla v menší skupině či individuálně. Podstatnou součástí vzdělávání je tvořivá improvizace – pružné reagování na okamžitou situaci.

Vzdělávání je založené na prožitcích dítěte, na vlastní aktivitě, dítě se učí činnostmi, které vykonává ze své vůle a svého zájmu, s kterými může experimentovat. Veškeré aktivity obsahují prvky hry a tvořivosti, podněcují k zájmu o poznání a získávání nových zkušeností a dovedností.

Mezi další metody a formy patří **komunitivní kruh, párové činnosti, skupinové práce, opakovací chvilky, společné akce** (výlety, exkurze, výstavy apod.)

Naše mateřská škola využívá různé metody učení.

prožitkové učení – učení, které vychází z vlastní zkušenosti a prožitku, je to způsob učení, který je pro dítě přirozený a je mu vlastní. V předškolním věku je realizován prostřednictvím didaktického stylu s nabídkou (učitelka připraví vzdělávací aktivity, nabídne je dětem a děti si individuálně a svobodně volí)

kooperativní učení – učení založené na vzájemné spolupráci dětí při řešení společných, složitějších problémů a situací, učí děti rozdělovat si role a úkoly, plánované činnosti, radit se, kontrolovat a hodnotit společnou práci

tematické učení – je vzdělávání dětí, které spočívá ve vyhledávání témat, činností a situací, které jsou dětem blízké, srozumitelné a umožňují dětem, aby očekávané poznatky, dovednosti a postoje dokázaly v reálných souvislostech prakticky použít

spontánní sociální učení – učení je založené na principu přirozené nápodoby chování a jednání a vytvoření celoživotních postojů a vzorců chování

projektové učení – uplatňované při zpracovávání integrovaných bloků

činnostní učení – dítě projevuje vlastní iniciativu, koná, jedná, je aktivní – učí se na základě vlastních intelektových činností (řešení problému) i praktických (řešení praktických situací)

problémové učení – učení pomocí řešení konkrétního problému, připravený problém, který děti řeší, dávají návrhy na jeho řešení, společně pod vedením učitelky dojdou k výsledku

experimentální a situační učení - učení v přirozených i navozených situacích

sociální učení – přebírání rolí, nápodoba, poskytování pozitivních vzorů

frontální učení – využíváme ho především při motivaci k tématu, toto učení nerozvíjí kompetence k učení

Osobní přístup založený na respektující komunikaci posiluje u dítěte sebevědomí. Práce s dětmi v mateřské škole jde ruku v ruce s ročním obdobím, tradicemi a zvyky, přizpůsobuje se aktuálnímu počasí. Prostřednictvím osobních zkušeností prožitkového a kooperativního učení se děti seznamují s přírodními zákony, učí se vzájemné spolupráci, rozvíjí pozorovací schopnosti a poznání. Pozitivně podporuje duševní, citový a sociální vývoj dětí.

V rámci logopedické prevence zařazujeme do vzdělávání kolektivní logopedické chvílky, s využitím dýchacích, artikulačních a fonačních cvičení. Snažíme se předcházet vzniku narušené komunikační schopnosti a rozvíjíme komunikativní dovednosti dětí. V případě podezření na logopedickou vadu spolupracujeme s rodiči a následně pak s odbornou logopedkou Bc. Ivanou Hrubošovou, s klinickým logopedem pí Fleischmanovou a s pí Jancíkovou.

V rámci systematické přípravy předškoláků na školu vedeme 1x týdně v odpoledních hodinách kroužek "**Dílničky pro školáky**".

Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka poskytujeme jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Ředitelka mateřské školy zřídí skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, pokud jsou v mateřské škole alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků (dle potřeby) v průběhu týdne.

Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřeby jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Jako podpůrný materiál je využíváno Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání.